

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

КРЪГЛА МАСА

София, 14.09.2018 г.

Модели за договаряне на минимална работна заплата (МРЗ) на основа на създадения „Модел на обективна оценка на производителността на труда и обвързването ѝ с договарянето на доходите от труд“

Доц. д-р Теодор Дечев – ключов експерт

по проекта

<https://www.eufunds.bg/>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Предложеният Модел за договаряне на МРЗ по браншове на основа на създадения Модел за обективна оценка на производителността на труда и обвързването ѝ с договарянето на доходите на труд за всеки от пилотните браншове е разработен в рамките на Дейност 3 по Проект BG05M9OP001-1.011 - 0002 „Постигане на устойчива и качествена заетост посредством подобряване привлекателността на професии със слабо предлагане на пазара на труда в ключови за развитието на българската икономика сектори”. В рамките на настоящата презентация ще бъдат разгледани:

- 1. Колективно договаряне с отчитане на производителността на труда в абсолютен и сравнителен план;**
- 2. Предложение за модел за договаряне на минималната работна заплата (МРЗ) на основа на създадения „модел на обективна оценка на производителността на труда и обвързването ѝ с договарянето на доходите от труд“;**
- 3. Посоки за продължаващи действия за подобряване на колективното договаряне;**
- 4. Колективно договаряне на производителността на труда.**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

1. КОЛЕКТИВНО ДОГОВАРЯНЕ С ОТЧИТАНЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТТА НА ТРУДА В АБСОЛЮТЕН И СРАВНИТЕЛЕН ПЛАН

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Проблемът с определянето на минималната месечна работна заплата (МРЗ) в Република България.

- ✓ Административно определената минимална работна заплата расте „експлозивно“ на фона на останалите икономики в ЕС – „стара“ Европа, „нова“ Европа, както и Турция.
- ✓ Минималната работна заплата представлява неприемливо голям дял от средната работна заплата за страната.
- ✓ Нарастването на административно определяната минимална работна заплата изпреварва договаряните минимални работни заплати по отрасли и браншове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

26.05.2015 г.

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

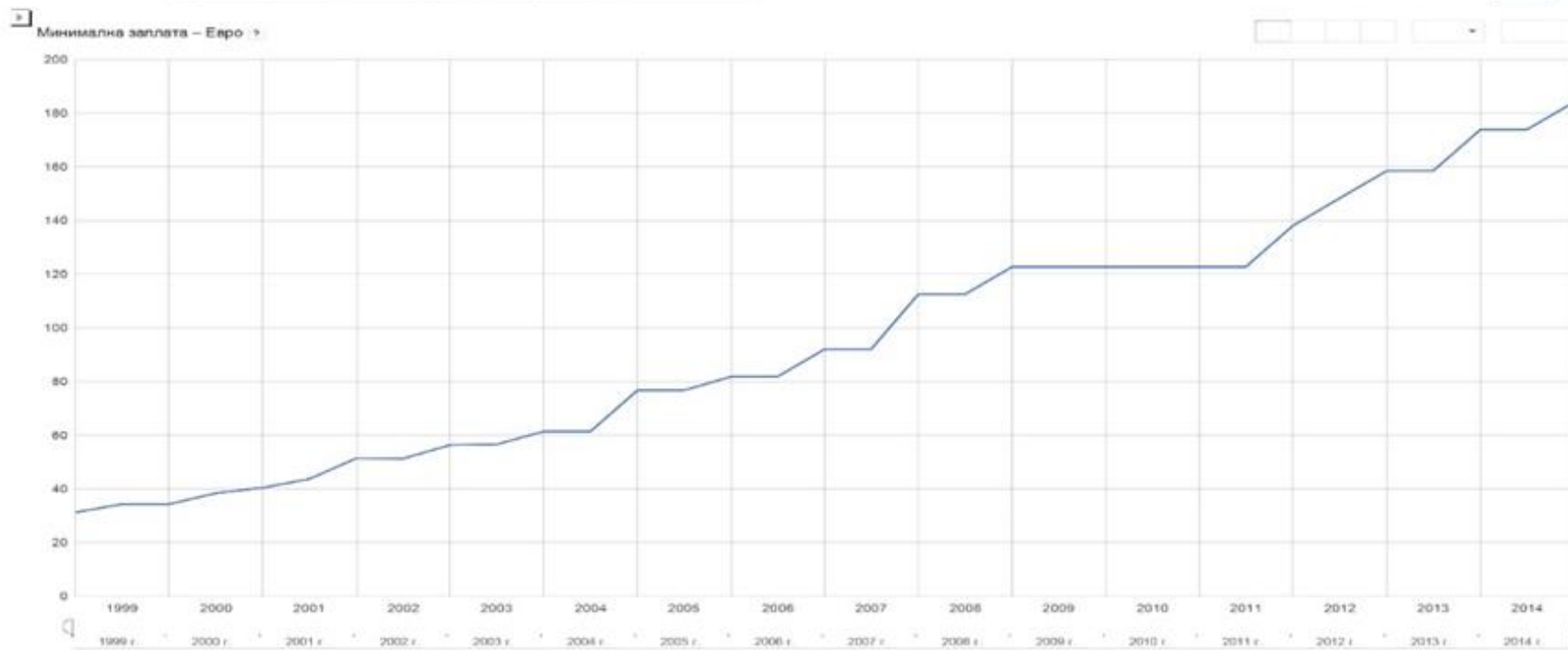

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Минимално възнаграждение в Европа - Google Public Data Explorer

Търсете обществени данни или променете визуализацията

Вход

Данни от Евростат. Последна актуализация: 14 май 2015

©2014 Google - Помощ - Общи условия - Поверителност - Отказ от отговорност - Дискусион

Динамика на
минималната
работна заплата в
Република
България

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

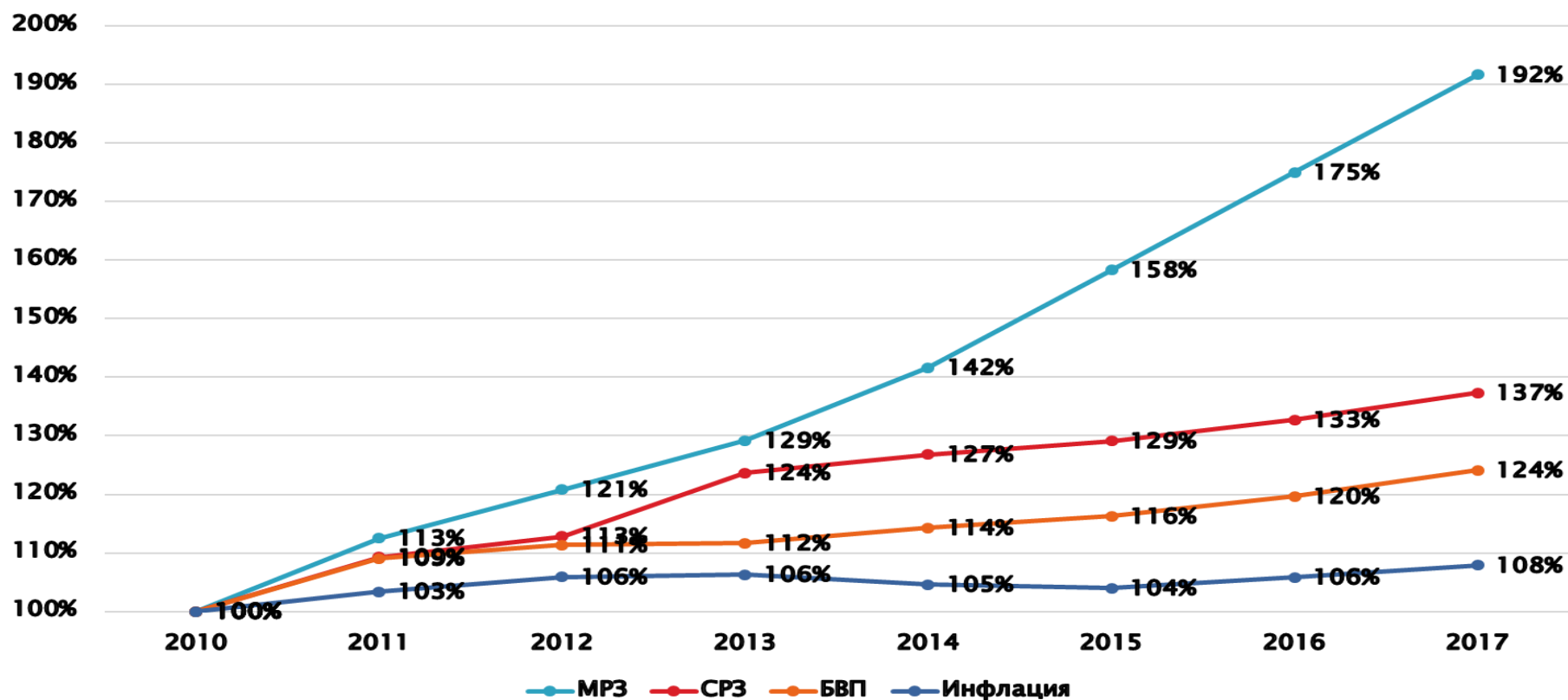

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Изменение на някои основни икономически показатели база – 2010 = 100%

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

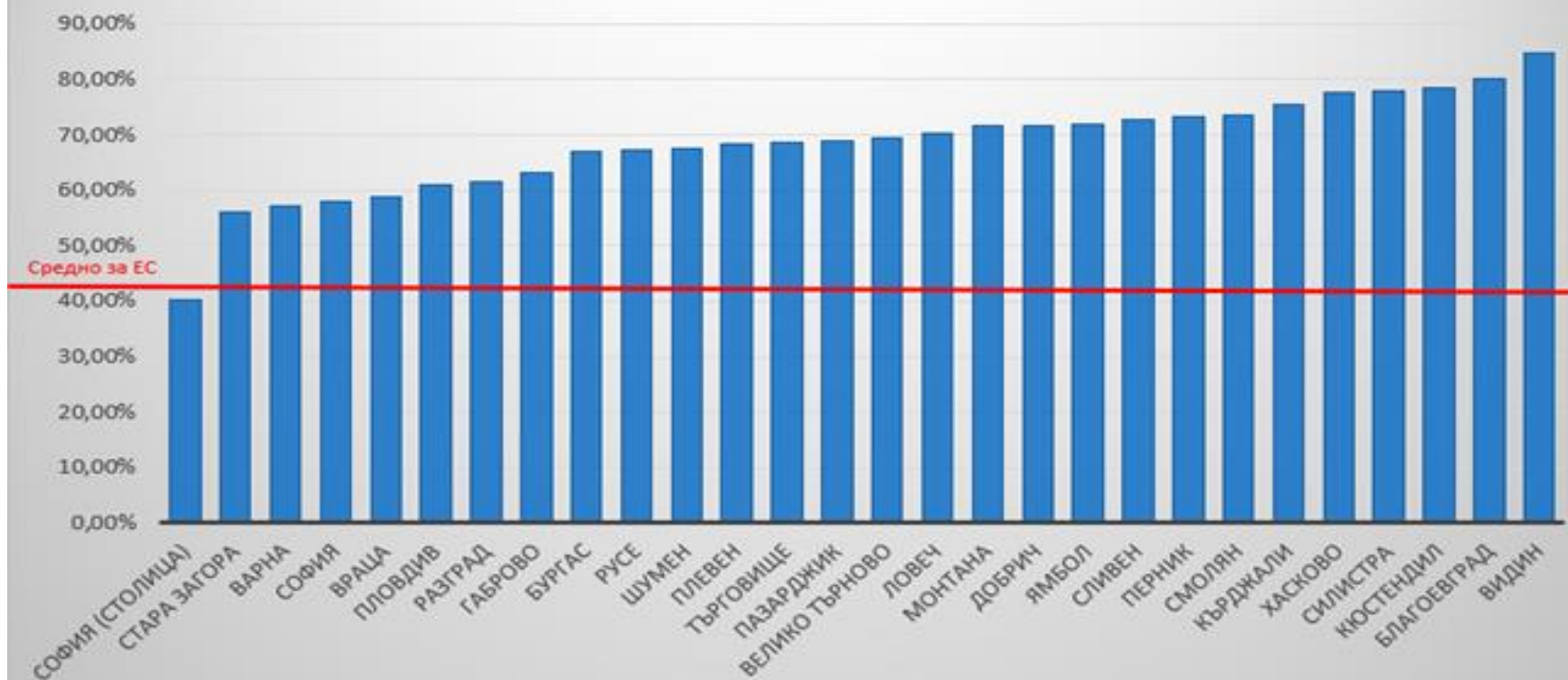

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Дял на СМРЗ от СРЗ по области през 2017 г., по данни на НСИ в проценти

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

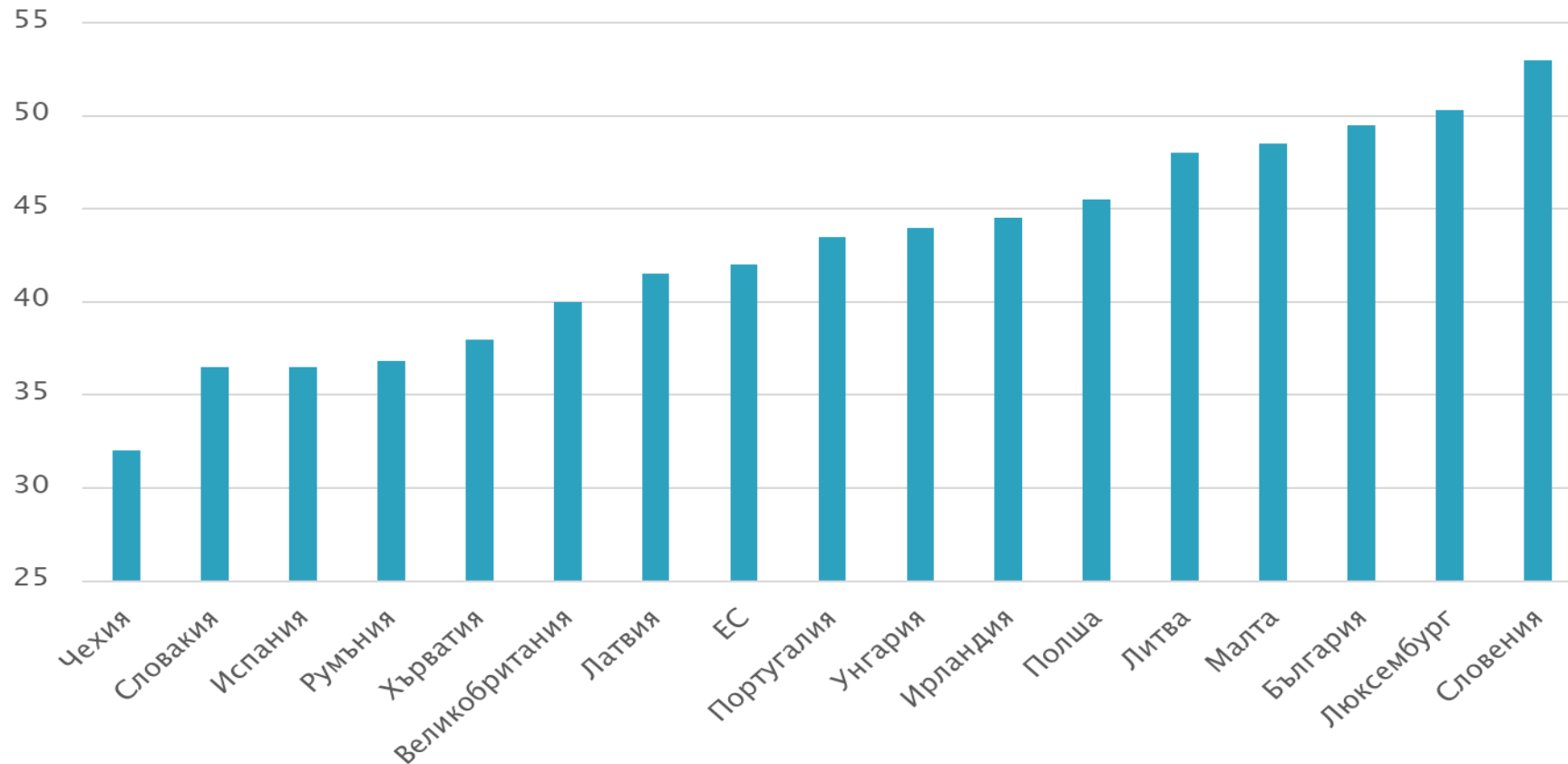

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Съотношение между СМРЗ и СРЗ за ЕС, %, по данни на ИПИ и АИКБ през 2017

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

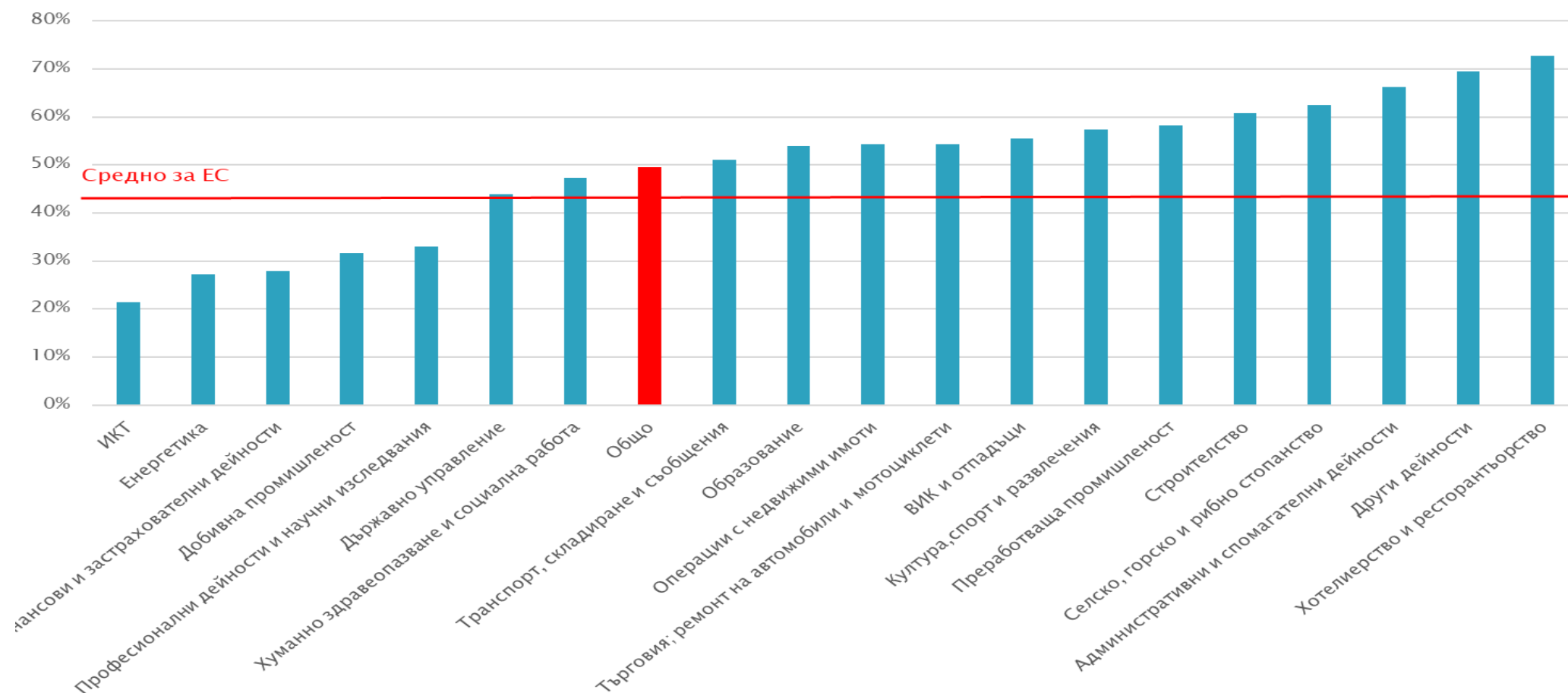

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Съотношение на СМРЗ към СРЗ по икономически дейности, по данни на НСИ за Q1'2017

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

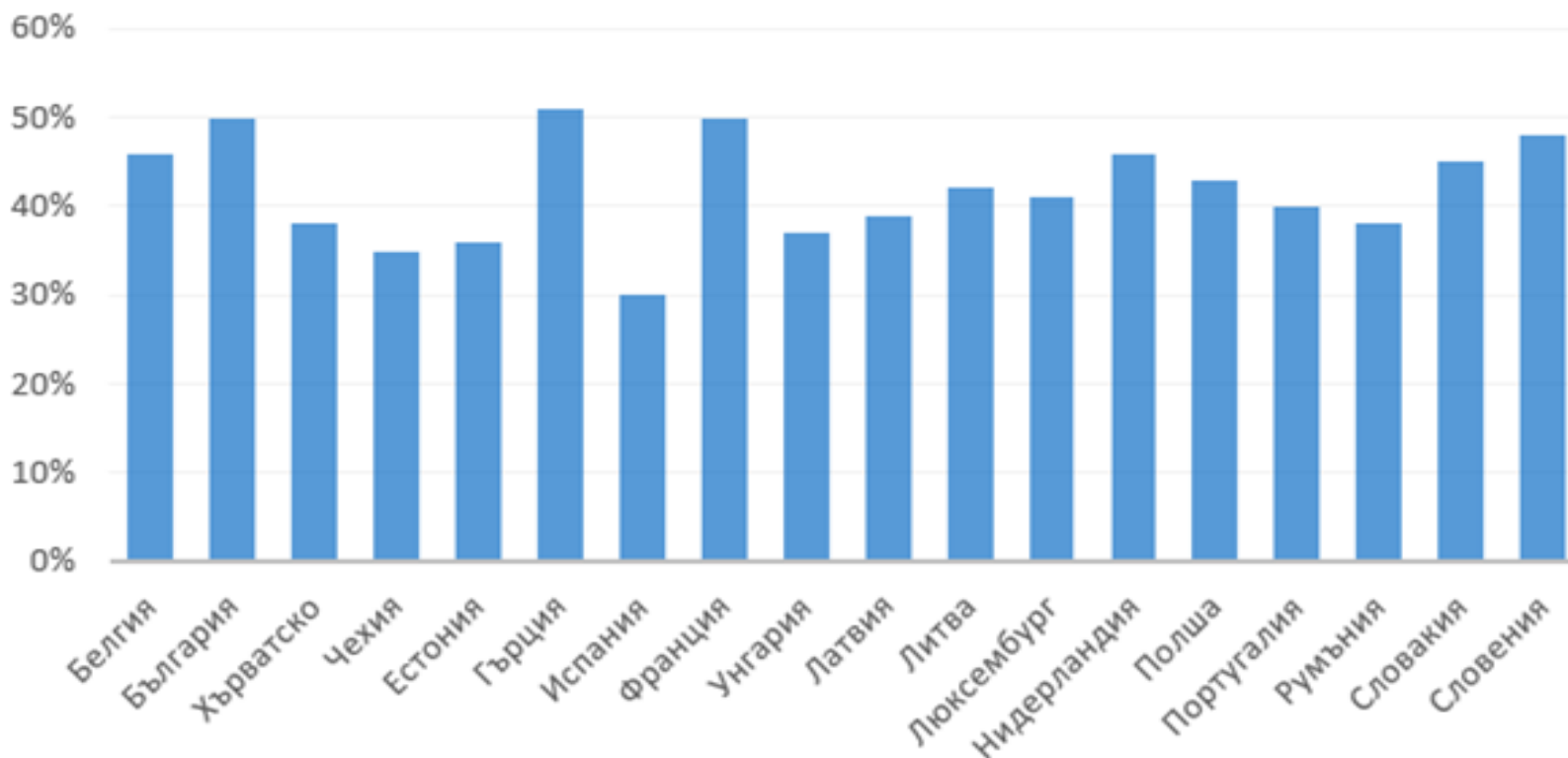

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Съотношение на СМРЗ към СРЗ за ЕС в %, по данни на Евростат и АИКБ при МРЗ=510 лева.

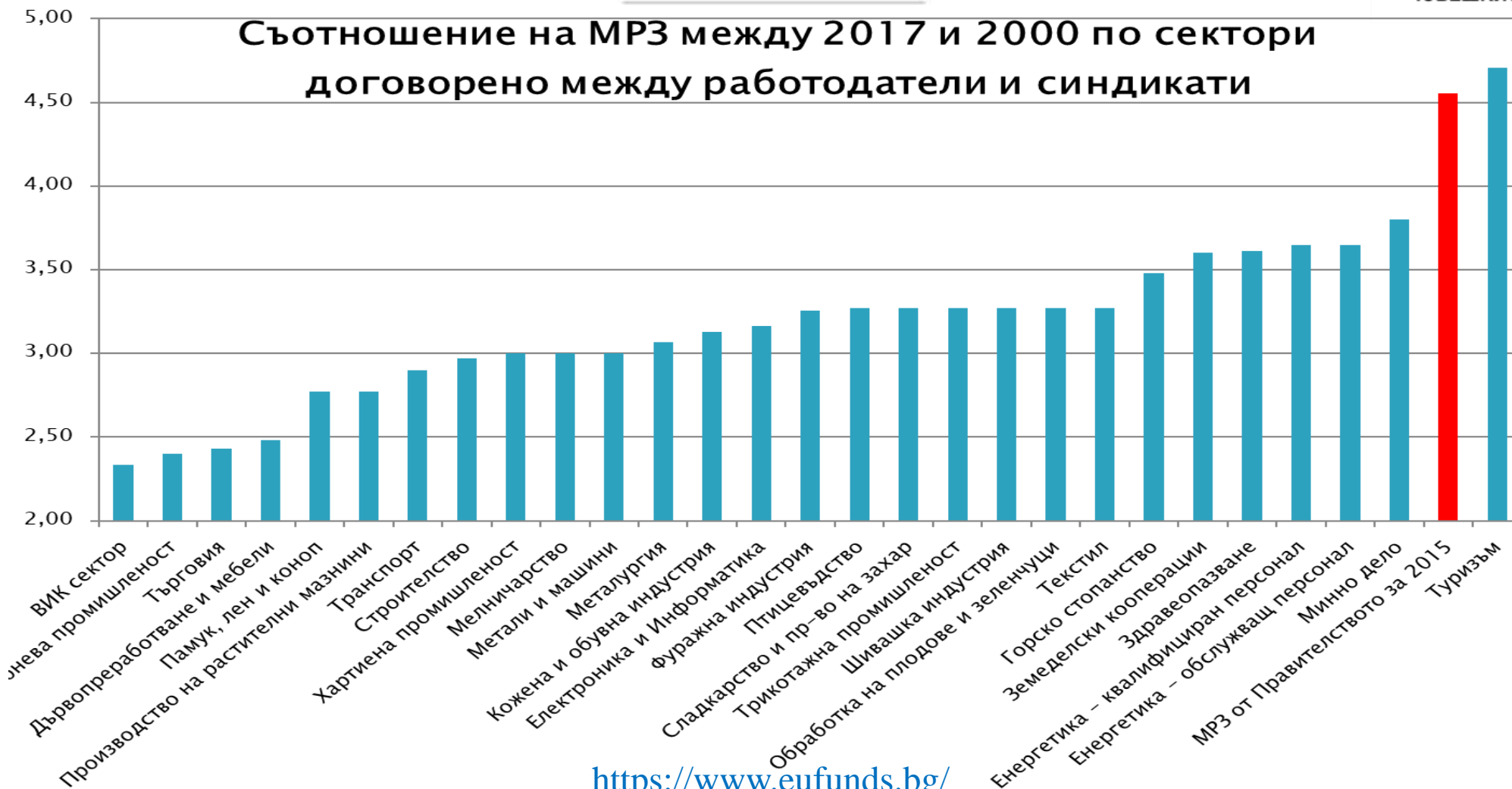
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

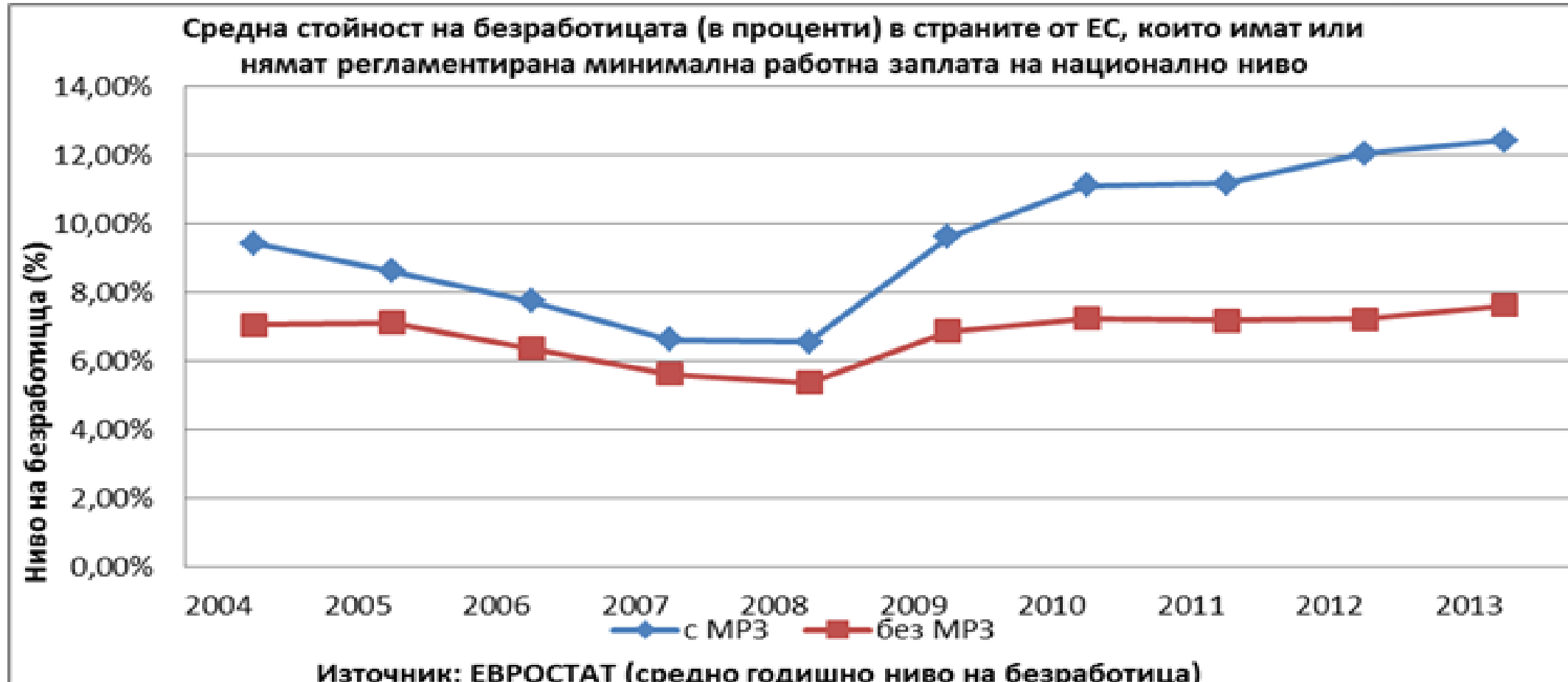
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

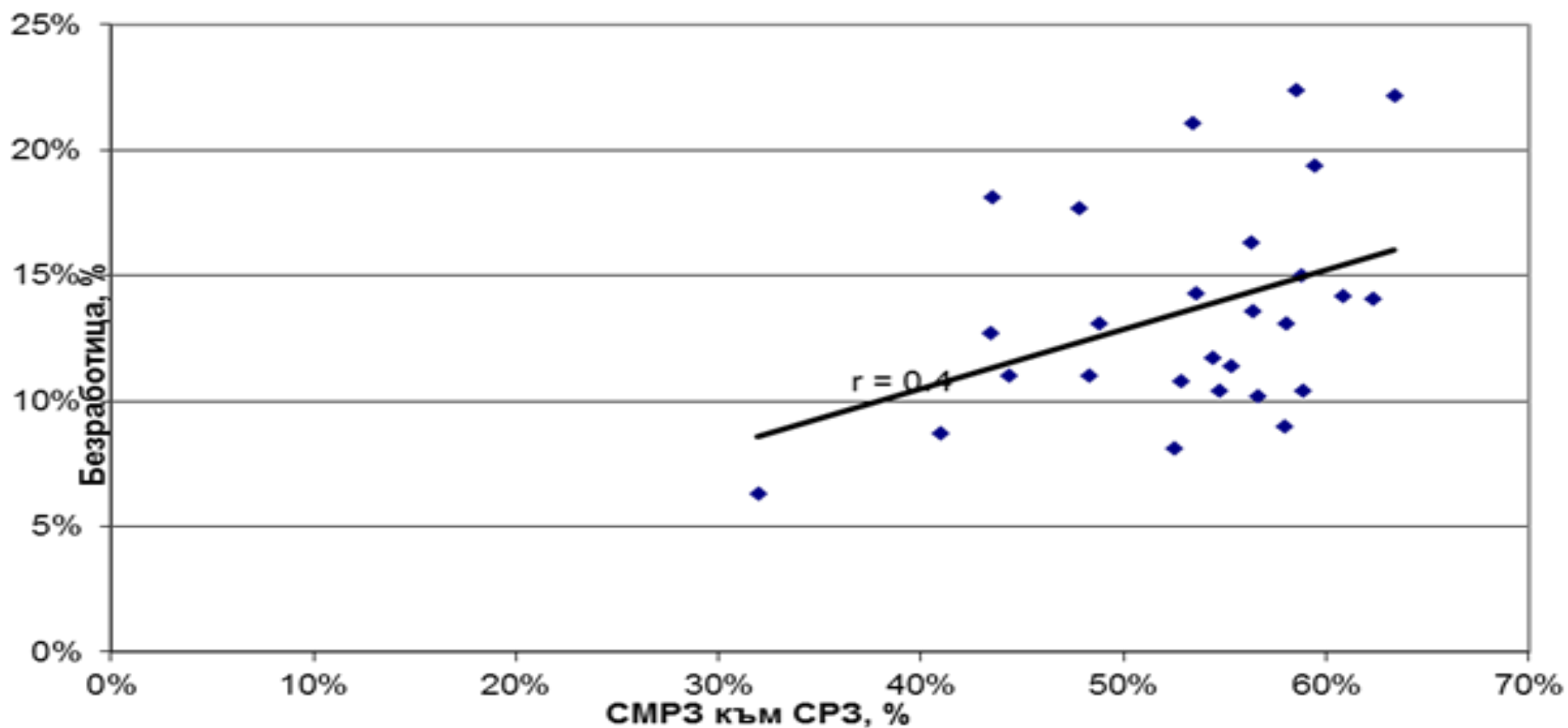

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Корелация между СМРЗ към СРЗ и безработица

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Позиция за промяна

- ✓ Въпросът за ролята на средносрочната бюджетна прогноза.
- ✓ За отчитането на производителността на труда и източниците на информация.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

2. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА МОДЕЛ ЗА ДОГОВАРЯНЕ НА МИНИМАЛНАТА РАБОТНА ЗАПЛАТА (МРЗ) НА ОСНОВА НА СЪЗДАДЕНИЯ „МОДЕЛ НА ОБЕКТИВНА ОЦЕНКА НА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТТА НА ТРУДА И ОБВЪРЗВАНЕТО Й С ДОГОВАРЯНЕТО НА ДОХОДИТЕ ОТ ТРУД“

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

! Модел, по който биха могли да бъдат въведени в нормативната база, резултатите от трипартитното споразумение за договаряне на минималната месечна работна заплата

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

- ✓ **А. В Кодекса на труда**, чл. 244 точка 1 (съгласно която Министерският съвет определя минималната работна заплата за страната) се отменя;
- ✓ **Б. ПМС в Наредбата за договаряне на работната заплата, приета с ПМС № 29 от 05.07.1991 г. Обн. ДВ. бр.55 от 12 юли 1991г., изм. ДВ. бр.30 от 9 април 1993г., изм. ДВ. бр.40 от 11 май 1993г., Раздел III. Принципи, начини и процедури за определяне на минималната работна заплата за страната се отменя;**
- ✓ **В. С ПМС в Наредбата за договаряне на работната заплата се приема нов Раздел III. „Договаряне на минимална работна заплата“**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

3. Посоки за продължаващи действия за подобряване на колективното договаряне

- ✓ Окончателен отказ от административното определяне на минималната месечна работна заплата (МРЗ) и сключване на националното споразумение за въвеждане на механизъм за договарянето ѝ;
- ✓ Отказ от определяне на минимални осигурителни доходи (МОД) и замяната им в перспектива (надяваме се – достатъчно близка) с договаряне на минимални работни заплати по икономически дейности;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

- ✓ Пълно прехвърляне на определянето на допълнителните възнаграждения за прослужено време и професионален опит (така наречените „класове“) в сферата на колективното договаряне;
- ✓ Въвеждане на практиките на договаряне на производителността на труда в колективното договаряне в Република България.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

4. КОЛЕКТИВНО ДОГОВАРЯНЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТТА НА ТРУДА

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Констатации за проблемите на колективното договаряне на производителността на труда

- ✓ Трябва да бъде показано, че работниците допринасят за постигане на постоянно нарастващи нива на ефективност, там където в споразумението са посочени правилни и важни промени в работната (производствената) практика;
- ✓ Измерването на ефективността (респективно на производителността на труда), трябва да се основава на съответни адекватни индекси (показатели) за изпълнение на работните стандарти;
- ✓ Реалистичното изчисление на всички съответни разходи по споразумението и на постиженията, които могат да се признаят като принос на работниците, би трябвало в нормалния случай да показва, че ефектът ще намали общият разход за постигане на резултата или разхода за предоставяне на дадена услуга;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

- ✓ Трябва да има ефективен контрол, който да гарантира, че проектираните нараствания на ефективността са постигнати и че по-високото заплащане или други придобивки са станали факт, след като повишаванията на ефективността са осигурени;
- ✓ Трябва да има ясни ползи за потребителя, като [колективното споразумение] допринася за постигане на стабилни или по-ниски цени;
- ✓ Споразумение, което се отнася до една група работници, ще трябва да поеме разходите за последващи увеличения за други групи, ако такива трябва да бъдат дадени;
- ✓ Преговарящите страни, трябва да избягват определяне на нива на заплащане или на други условия, които биха могли да имат нежелателно отражение на други места.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Предпоставки за сключване на колективни споразумения за производителността на труда:

- ✓ Предварителна подготовка
- ✓ Ангажиране на профсъюзите
- ✓ Споделяне на информация
- ✓ Сигурност на работните места

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Моделиране на възможностите за прилагане на колективно договаряне с отчитане на динамиката на производителността на труда и / или за договаряне на производителността на труда в България

- ✓ Нива на колективно договаряне
- ✓ Страни в преговорния процес
- ✓ Нормативна база на колективното договаряне с отчитане на производителността на труда и на колективното договаряне на производителността на труда (**productivity bargaining**)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

**БЛАГОДАРЯ ЗА
ВНИМАНИЕТО!**

1527 София, ул. „Тракия“
№15
Email: bica@bica-bg.org
Website: www.bica-bg.org
Телефони: 00359 2/963 37 52
00359 2/963 37 56